

COVID-19 Pandemisinin Çocukluk Çağı Apandisit Olgularının Tanı ve Tedavi Sürecine Olan Etkilerinin Değerlendirilmesi: Tek Merkez Deneyimi

S Sağ, K Maşrabacı, E Karadeniz, L Elemen

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sancaktepe Şehit Prof. Dr. İlhan Varank Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, Çocuk Cerrahisi Kliniği, İstanbul

Amaç: Koronavirüs hastalığı 2019 (COVID-19) pandemisinin çocukluk çağı apandisit olgularının tanı ve tedavi süreci üzerindeki etkisini değerlendirmek.

Yöntem: 17 Mart 2019-16 Mart 2020 ve 17 Mart 2020- 16 Mart 2021 (COVID dönemi) tarihleri arasında 12 aylık periyotlarda apandisit nedeniyle ameliyat edilen 18 yaş altı (4-17 yaş) hastaların verilerini dahil ederek retrospektif bir çalışma tasarladık. Ayrıca 16 Mart - 21 Mayıs 2020 (Kapanma dönemi) arasındaki hastaların verilerini bir önceki yıl 16 Mart 2019 - 21 Mayıs 2019 verileri ile karşılaştırdık.

Bulgular: 17 Mart 2019-16 Mart 2020 tarihlerinde 86 hasta ve 17 Mart 2020-16 Mart 2021 tarihlerinde (COVID dönemi) 148 hasta apandisit nedeniyle ameliyat edildi. Bulgular SPSS 16.0 (Statistical Packet for Social Sciences, Chicago, IL, USA) ile değerlendirildi. Tekrarlayan hastane başvuru sayısı, tanı öncesi semptomların süresi, C-reaktif protein (CRP) değerleri, komplike apandisit oranları, ameliyat sonrası hastanede yatış süreleri COVID döneminde ve kapanma döneminde bir önceki yıl aynı zaman aralığına göre istatistiksel olarak arttı ($p<0.05$). Laparoskopik apendektomi oranı, Covid dönemi ve kapanma döneminde önceki yıllara göre azaldı ($p<0.05$). Olgularımızın verileri Tablo 1 ve Tablo 2 de gösterilmiştir.

Sonuç: Sonuçlarımız pandeminin çocukluk çağı apandisitleri üzerinde tanıdan tedaviye kadar önemli dolaylı etkileri olduğunu göstermiştir. En önemli etkisi hastaların çocuk cerrahisine başvuru süresini arttırarak komplike apandisit oranlarında artışa neden olmuştur.

Hastalar	Önceki Yıl (n=86)	Covid-19 Salgın Dönemi (n=145)	P Değeri
Yaş(yıl)	11.1 ± 3.9	10.8±3.9	0.5
Cinsiyet(erkek)	62 (72.1%)	94 (64.8%)	0.3
WBC(/mm ³)	14.8±5.6	15±5.4	0.7
CRP(g/dl)	2.8±3.8	4.4±6.1	0.04
Semptomlar			
Abdominal ağrı	86 (100%)	145 (100%)	0.85
Ateş	18 (12.4%)	10 (11.6%)	0.7
Mide bulantısı	42 (28.9%)	23 (26.7%)	0.6
Kusma	33 (22.7%)	17 (19.7%)	0.8
İştahsızlık	92 (63.4%)	53 (61.6%)	
Hastaneye tekrar başvuru sayısı	8 (9.3%)	28 (19.3%)	0.04
Tanı öncesi semptomların süresi (gün)	1.2±0.7	1.7±1.2	0.000
Cerrahi yöntem (n)			
Açık appendektomi	25 (29.1%)	65 (44.8%)	0.01
Laparoskopik appendektomi	61 (70.9%)	80 (55.2%)	0.01
Hastanede kalış süresi (gün)	1.3±1.2	2.1±2.1	0.000
Histopatolojik inceleme			
Normal	2 (2.3%)	3 (2.1%)	0.9
Akut	79 (91.9%)	114 (78.6%)	0.008
Komplike apandisit (gangrenöz, perfore)	5 (5.8%)	28 (19.3%)	0.01
Gangrenöz	1 (1.2)	3 (2.1)	0.6
Perfore	4 (4.7)	25 (17.2)	0.005

Hastalar	Önceki Yıl (n=40)	Kapanma Dönemi (n=18)	P Değeri
Yaş	10.9±3.6	10.6±3.8	0.5
Cinsiyet(erkek)	28 (70%)	12 (66.6%)	0.8
WBC (/mm ³)	14.3±4.8	14.8±5.1	0.7
CRP (g/dl)	1.6±1.9	3.1±2.8	0.02
Semptomlar			
Abdominal ağrı	40 (100%)	18 (100%)	-
Ateş	6 (15%)	5 (27.7%)	0.2
Mide bulantısı	12 (30%)	6 (33.3%)	0.8
Kusma	9 (22.5%)	5 (27.7%)	0.6
İştahsızlık	27 (67.5%)	13 (72.2%)	0.7
Hastaneye tekrar başvuru sayısı	1 (2.5%)	4 (22.2%)	0.01
Tanı öncesi semptomların süresi (gün)	1.4±0.8	1.9±1.2	0.000
Cerrahi yöntem (n)			
Açık appendektomi	10 (25%)	11 (61.2%)	0.008
Laparoskopik appendektomi	30 (75%)	7 (38.8%)	0.008
Hastanede kalış süresi (gün)	1.2±1.1	2.3±2.1	0.000
Histopatolojik inceleme			
Normal	2 (5%)	0	-
Akut	35 (87.5)	12 (66.6)	0.06
Komplike apandisit (gangrenöz, perfore)	3 (7.5%)	6 (33.3%)	0.01
Gangrenöz	1 (2.5%)	2 (11%)	0.1
Perfore	2 (5%)	4 (22%)	0.04

Tablo 1. 17 Mart 2019-16 Mart 2020 ve 17 Mart 2020-16 Mart 2021 tarihlerinde hasta verilerinin karşılaştırılması

Tablo 2. Apandisit ile başvuran hastaların demografik ve klinik verilerinin bir önceki yıldaki kapanma süresi ile aynı zaman aralığının karşılaştırılması